

Iepirkumu uzraudzības
birojs

APSTIPRINĀTS: 14.10.2022.

V3

Paredzamās līgumcenas noteikšanas pamatprincipi, lai izvēlētos atbilstošu iepirkuma procedūru

Viens no būtiskākajiem publisko iepirkumu pārkāpumiem ir neatbilstošas iepirkuma procedūras izvēle vai publisko iepirkumu regulējuma nepiemērošana vispār. Pie minētajām sekām bieži noved kļūdas iepirkuma plānošanā, t.sk. nepamatota iepirkuma sadalīšana un nepareizas paredzamās līgumcenas noteikšana¹.

Paredzamo līgumcenu nosaka, lai a) novērtētu slēdzamā iepirkuma līguma paredzamo vērtību (tirgus cenu) un plānotu līguma izpildei nepieciešamo finansējumu; b) izvēlētos piemērojamo iepirkuma veikšanas kārtību vai procedūru (tās izsludināšanas noteikumus). Kaut arī abi minētie aspekti ir savstarpēji saistīti, šis skaidrojums galvenokārt attiecas uz b) punktu.

Publisko iepirkumu regulējums paredz, ka nav atļauts sadalīt daļās būvdarbu projektus, paredzamās piegādes vai pakalpojumus, lai izvairītos no attiecīgās iepirkuma procedūras piemērošanas². Attiecīgi viens no iepirkumu plānošanas galvenajiem uzdevumiem ir novērst iepirkumu nepamatotu sadalīšanu.

Skaidrojumā ir sniegti arī praktiski piemēri, bet katras konkrētās situācijas izvērtējums ir individuāls un var atšķirties. Skaidrojums ir vērsts uz atbilstošas iepirkumu plānošanas ieviešanu, šaubu gadījumā izvēloties pieeju, kas paredz līgumcenas noteikšanu atbilstoši tās lielākajai paredzamajai vērtībai. Skaidrojuma mērķis ir preventīvi mazināt kļūdas un izvairīties no iepirkumu sadalīšanas un nepareizas līgumcenas noteikšanas riska, ņemot vērā arī Eiropas Komisijas auditoru izteiktos apsvērumus līdzīgās situācijās.

Galvenie aspekti, kas jāņem vērā, plānojot iepirkumu

✓ **Vajadzības jāplāno kopumā pasūtītāja līmenī, neizdalot finansējuma avotu**

Pienākums izstrādāt konkrēta ārvalstu finanšu instrumenta (piem., ES fondu) projekta iepirkuma plānu nenozīmē, ka iepirkumi ir plānojami vienīgi šī projekta līdzekļu ietvaros!

Piemēram, ja pasūtītājam nepieciešams iepirkt licences gan par nacionālā budžeta līdzekļiem, gan ES fondu vai citu ārvalsts finansējuma avotu līdzekļiem, paredzamā līgumcena nosakāma kopīgi.

Praktisks piemērs

Pasūtītājs konkrēta projekta ietvaros plāno iegādāties transporta (autobusu) pakalpojumus bērnu vešanai uz nometni, taču vienlaikus tas pats pasūtītājs plāno veikt iepirkumu virs ES

¹ Pareizās līgumcenas noteikšana dažādos aspektos tiek skaidrota Publisko iepirkumu likuma (turpmāk – Likums) 11.pantā (Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 14.pants).

² Likuma 11.panta ceturrtā daļa; Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK 5.panta trešā daļa.

sliekšņa par tādiem pašiem pakalpojumiem visām savām izglītības iestādēm uz 2 gadiem. Ņemot vērā abu iepirkumu raksturu, iepirkuma procedūras noteikšanai būtu jāskaita kopā abu iepirkumu plānotās līgumcenas, neņemot vērā to, ka ir dažādi finansējuma avoti.

- ✓ **Jāplāno pasūtītāja līmenī kopumā, nevis atsevišķu struktūrvienību līmenī**
- ✓ **Nosakot līguma vērtību, ņem vērā kopējo samaksu par līguma izpildi, ieskaitot jebkādas nākotnes opcijas līguma izpildē un jebkurus līguma papildinājumus (t.sk. atkārtotos līgumus, kurus paredzēts piešķirt tam pašam līguma izpildītājam)**

Tāpat, ja papildus pasūtītāja samaksai par līguma izpildi, ir paredzēts, ka līguma ietvaros piegādātājs gūs ieņēmumus no citām fiziskām vai juridiskām personām, šie maksājumi pieskaitāmi paredzamajai līgumcenaī.

- ✓ **Nosakot līguma vērtību, ņem vērā visus saistībā ar iepirkuma līgumu maksājamus nodokļus (izņemot pievienotās vērtības nodokli)**

! Šaubu gadījumā par izvēlētas paredzamās līgumcenas noteikšanas metodes pareizību piemērojama iepirkuma procedūra, kas atbilst augstākajai paredzamajai līgumcenaī.

Piemēram, ja plānots izsludināt divus atsevišķus iepirkumus, kuriem paredzamā līgumcena katram atsevišķi nenasniedz Eiropas Savienības (turpmāk – ES) noteiktos līgumcenu sliekšņus, bet kopā sasniedz, šaubu gadījumā (attiecībā uz to, vai iepirkumi būtu apvienojami) iepirkuma procedūra jāizsludina ES Oficiālajā Vēstnesī.

Būvdarbu plānošana

Lai noteiktu paredzamo līgumcenu būvdarbu līgumam, atkarībā no līguma priekšmeta specifikas ņem vērā vai nu 1) **būves** kopējo vērtību (būves izveide vai būves projektēšana un izveide) vai 2) **būvdarbu** (Likuma 1.pielikumā minēto darbu veidu) vai projektēšanas un būvdarbu kopējo vērtību.³

Par **būvi** ir uzskatāms Likuma 1.pielikumā minēto būvdarbu rezultāts, kas ir pietiekams, lai būve spētu nodrošināt *kādu saimniecisku vai tehnisku funkciju*. Ņemot vērā, ka būves definīcija ir iekļauta Likumā (kā speciālā tiesību norma), būvdarbu plānošanai nav izmantojama Būvniecības likumā ietvertā būves definīcija. Proti, Likuma izpratnē būvi (kuras apjomu attiecīgi nav atļauts sadalīt, lai izvairītos no tās paredzamajai līgumcenaī atbilstošas iepirkuma procedūras piemērošanas) raksturo tās izveides kopējais mērķis jeb saimnieciskā (ekonomiskā) vai tehniskā funkcija, nevis, piemēram, specifiska nacionālā ēku un būvju klasifikācija, atsevišķa būvprojekta esamība, iespēja noteiktu daļu iepirkt vai nodot ekspluatācijā atsevišķi. Tādējādi, piemēram, ja būves izveidei ir nepieciešama vairāku ēku uzbūvēšana (atbilstoši Būvniecības likuma regulējumam par katru ēku varētu būt atsevišķs būvprojekts un tās var tikt pieņemtas ekspluatācijā atsevišķi), paredzamā līgumcena ir nosakāma par visu apjomu (visām mērķa sasniegšanai nepieciešamajām ēkām) kopumā. Attiecīgi secināms, ka, vērtējot būves definīciju, nav izšķirošas nozīmes būvprojektu skaitam, būvniecības kārtām un citiem

³ Piemēram, jaunas skolas būvniecība ir uzskatāma par būvi, bet logu nomaiņa trīs dažādās skolās ir uzskatāma par būvdarbiem publisko iepirkumu regulējuma skatījumā.

aspektiem nacionālā regulējuma (Būvniecības likuma un tam pakārtoto normatīvo aktu) izpratnē, bet būtiski ir novērtēt tieši galarezultātu kopumā.⁴

Būves jēdziens skaidrots arī ES Tiesas judikatūrā.⁵ ES Tiesa ir noteikusi, ka, lai konstatētu, vai konkrētie darbi veido vienotu būvi, jāizvērtē, vai visi darbi kopā veidotu vienotu ekonomisko (saimniecisko) vai tehnisko funkciju. Turklāt Tiesa ir precizējusi, ka pietiek ar vienu no funkcijām – *ekonomisko vai tehnisko funkciju* – lai konstatētu vienotas būves faktu.

Piemēram, lietā C-16/98⁶ ES Tiesa noteica, ka attiecībā uz elektroapgādes tīklu izbūvi, kas tika veikta vairākos teritoriālajos apgabalos, bija nepieciešams visus tīklu izbūves darbus apvienot, jo tie bija savstarpēji savienojami, tiem konstatētas vienas un tās pašas ekonomiskās un tehniskās funkcijas, proti, saražotās un piegādātās elektrības nogādāšana patērētājiem konkrētajā ģeogrāfiskajā teritorijā. Savukārt attiecībā uz ielu apgaismošanas darbu veikšanu tika nolemts, ka tie nav obligāti savstarpēji atkarīgi un katrā pašvaldībā (apgabalā) var tikt izbūvēti savstarpēji nesaistīti; kaut arī katram tīklam ir tā pati funkcija, iztrūkst šos tīklus vienojošās funkcijas.

Līdzīgi lietā T-384/10⁷ par ūdens cauruļvadu tīklu izbūvi, kur tika piegādāts ūdens 3 dažādām ģeogrāfiskām vietām, Tiesa konstatēja vienotas būves faktu, jo tīkls bija savienots vienā centrālā izejas punktā, no kā savukārt secināms, ka visiem darbiem bija saskatāma viena un tā pati ekonomiskā un tehniskā funkcija.

No iepriekš minētā izriet, ka būvdarbu plānošanas ietvaros, lai noteiktu, vai paredzamās līgumcenas ir jāsummē kopā, ir **būtiski konstatēt vienotas būves vai būvdarbu ar vienotu tehnisko vai ekonomisko funkciju jēdzienu**. Svarīgi norādīt, ka līgumcena kopīgi nosakāma ne tikai tad, kad būves ir savstarpēji saistītas (šādos gadījumos to nepārprotami ir vieglāk konstatēt, piemēram, ja tiek būvēts viens objekts vairākās kārtās vai vairākas patstāvīgas ēkas vienā teritorijā kopējam mērķim), bet arī gadījumos, kad būvdarbi veikti dažādos būvobjektos un ēkas nav savstarpējā mijiedarbībā, bet tās tiek būvētas vienota mērķa ietvaros un ir konstatējama vienota tehniskā vai ekonomiskā funkcija, piemēram, pasūtītāja mērķis veikt siltināšanas darbus visām pašvaldības izglītības iestādēm vai uzlabot mācību procesu un vidi, veicot skolu rekonstrukciju.

Galvenokārt uz vienoto tehnisko vai ekonomisko funkciju var norādīt viens kopīgs projekts vai viena konkrēta vajadzība, kas var tikt īstenota arī vairākos projektos un kuru ietvaros tiek plānoti vairāki būvdarbi (piemēram, kādas teritorijas sakārtošana, mācību iestāžu vides uzlabošana u.c. mērķi, kuru ietvaros visi veicamie būvdarbi vērsti uz šī mērķa sasniegšanu).

Tāpat, apkopojot iepriekš minēto, svarīgi apzināties, ka izšķiroša nozīme nav ne būvdarbu periodam (salīdzinoši īss periods starp darbiem var kalpot kā vienas būves konstatēšanas pastiprinoša pazīme), ne arī teritoriālajam izvietojumam.

Praktisks piemērs

Pasūtītājs plāno īstenot ES fondu projektu veselības aprūpes iestādes atjaunošanai, kurā paredzēts veikt veselības aprūpes iestādes korpusu un citu ar iestādes funkciju nodrošināšanu

⁴ Skat., piemēram, Lieta C-220/05 Jean Auroux u.c. pret Commune de Roanne. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A62005CJ0220>

⁵ Skat. C-16/98; T-358/08; T-384/10; C-574/10.

⁶ Apskatāmajā lietā iepirkumu veica iepirkumu organizācija, kas ietvēra dažādas pašvaldības (apgabalus).

⁷ Kaut arī minētais Tiesas spriedums ir atcelts (lieta apelācijas kārtībā pēc būtības netika izskatīta), EK auditori ir atsaukušies savos konstatējumos uz Tiesas sniegtu interpretāciju, ko ieteicams preventīvi ņemt vērā.

saistīto ēku (piemēram, virtuves bloks) pārbūvi. Būvdarbus paredzēts sadalīt kārtās. Lai noteiktu, vai šo būvniecības kārtu paredzamās līgumcenas ir summējamas, ir jānosaka, vai šie būvdarbi veido vienotu būvi, attiecīgi, vai tiem ir vienota ekonomiskā vai tehniskā funkcija. Tā kā plānoto darbu mērķis ir atjaunot veselības aprūpes iestādi kopumā, tad gan korpusu, gan citu saistīto ēku būvdarbi ir kopējā mērķa sasniegšanai nepieciešamo darbu elementi. Ņemot vērā, ka viena veida vai līdzīgi darbi viena projekta ietvaros norāda uz vienu tehnisko un ekonomisko funkciju, tad secināms, ka konkrētajā gadījumā visām ar veselības aprūpes iestādi saistītajām pārbūvējamām ēkām ir vienota ekonomiskā vai tehniskā funkcija, kas norāda uz vienotu būvi. Līdz ar to iepirkuma ietvaros plānoto būvniecības kārtu darbu paredzamās līgumcenas ir jāsummē, un, izsludinot iepirkumus, jāpiemēro kopējai paredzamajai līgumcenai atbilstoša iepirkuma procedūra.

Norādams, ka konstatējumu par vienotu tehnisko vai ekonomisko funkciju var pastiprināt šādi papildu aspekti⁸:

- projekta iesniegums, kā arī konkrēti iepirkumu plāni norāda uz to, ka vajadzība bijusi zināma;
- būvdarbu līgumos ir viens un tas pats izpildītājs / piedāvājumus iesnieguši vieni un tie paši pretendenti (viens piegādātāju loks);
- iepirkuma priekšmets ir līdzīgs – tiek veikti līdzīga rakstura būvdarbi;
- izbūvējamie objekti atrodas vienā ģeogrāfiskā teritorijā;
- būvdarbi, kas veikti dažādu iepirkumu ietvaros, savstarpēji pārklājas.

Svarīgi! Jāņem vērā, ka arī Eiropas Komisijas auditori savā pieejā uzsver ES Tiesas judikatūrā nostiprināto funkcionālo pieeju būves definējumam, kas ES dalībvalstu pasūtītājiem ir jārespektē. No auditoru skatījuma izriet, ka, nosakot būves un būvdarbu paredzamo līgumcenu, jāņem vērā sasniedzamais gala rezultāts un vienotais mērķis, kas izriet no plānošanas dokumentiem; tāpat par vienotu mērķi netieši var liecināt dažādi papildu aspekti, piemēram, darbu uzsākšanas brīdis un pabeigšanas brīdis (vienlaicīgums vai neliela laika nobīde), kā arī izpildē iesaistītie piegādātāji (viens un tas pats piegādātājs veic darbus).

Praktiski piemēri

1. Pasūtītājs turpmāko divu gadu periodā plāno noslēgt vairākus līgumus par ūdensapgādes sistēmas izveidi, pirmā līguma ietvaros izbūvējot/atjaunojot sistēmu pilsētas centra rajonā, bet otrā un trešā līguma ietvaros atjaunojot sistēmu pilsētas nomalēs, gala rezultātā sistēmas savienojot. Faktiski ir konstatējams, ka visi darbi kopā veidos vienotu ekonomisko un tehnisko funkciju, jo visi līgumi veidos vienotu integrētu sistēmu. Šādos gadījumos, kad būvdarbi norit pa kārtām, nav pamatoti paredzamo līgumcenu noteikt katrai kārtai atsevišķi.

2. Pašvaldība vasaras mēnešu laikā plāno slēgt divus būvdarbu līgumus – vienu par jaunas skolas būvniecību, bet otru – par tilta būvniecību. Šiem līgumiem ir atšķirīga tehniskā un ekonomiskā funkcija, kā rezultātā pasūtītājs paredzamo līgumcenu var noteikt katram līgumam atsevišķi.

⁸ Minētie kritēriji jeb aspekti ir sekundāri, proti, tie pastiprina argumentāciju par to, ka ir konstatējama vienota būve. Vienlaikus nav nepieciešams konstatēt visus aspektus, lai konstatētu vienotas būves esamību.

3. Pasūtītājs plāno vasaras sākumā izsludināt iepirkumu par asfalta seguma klājumu ceļam līdz tiltam, savukārt vasaras beigās – tam pašam ceļam no tilta līdz nākamajam ciemam. Šādā gadījumā, nosakot iepirkuma procedūru, jāņem vērā abu līgumu kopīgā vērtība, ievērojot šo būvdarbu kopīgo mērķi – viena un tā paša ceļu posma/ maršruta uzlabošanu.

4. Pasūtītājs plāno vasaras periodā renovēt trīs skolas ar mērķi tās siltināt un padarīt energoefektīvākas. Secināms, ka darbi plānoti vienota projekta/ programmas ietvaros, kā rezultātā tie uzskatāmi par vienotu iepirkumu. Salīdzinoši īsais laika periods starp darbiem kalpo kā pastiprinoša pazīme viena iepirkuma veikšanai.

5. Pasūtītājs viena ES fondu projekta ietvaros plāno veikt vienas mācību iestādes dažādu mācību korpusu pārbūvi, šīs skolas dienesta viesnīcas ēkas un multifunkcionālā korpusa jaunbūves celtniecības darbus. Lai gan konstatējams, ka būves ir nodalītas un atrodas dažādās ģeogrāfiskās vietās, secināms, ka darbi tiek īstenoti kopīga projekta ietvaros, kas norāda uz vienu ekonomisko funkciju. Līdz ar to, tā kā pasūtītājam vajadzība pēc visiem darbiem bija zināma, jau uzsākot ES fonda projekta īstenošanu, visu minēto darbu paredzamās līgumsummas ir skaitāmas kopā.

6. Pasūtītājs viena ES fondu projekta (vai vairāku projektu) ietvaros plāno pašvaldības bērnu darzu siltināšanu, lai paaugstinātu ēku energoefektivitāti; attiecīgi šāda tipa būvdarbu paredzamās līgumcenas ir skaitāmas kopā.

7. Divu projektu ietvaros pasūtītājs veic divu objektu būvdarbus – ielas pārbūvi un hidrobūves izbūvi (upes krasta nostiprinājuma darbus). Ja projektiem, kuru ietvaros veicami darbi, ir atšķirīgi mērķi, piemēram, ielas pārbūves mērķis ir transporta tīkla uzlabošana noteiktā teritorijā, bet hidrobūves izbūves mērķis ir plūdu riska novēršana, tad secināms, ka pie šādiem apstākļiem paredzamās līgumcenas nav summējamas.

Svarīgi! Ja pasūtītājam nav pietiekamas pārlicības par to, ka būvdarbiem (būvēm) ir atšķirīgs mērķis, t.sk. tiem ir atšķirīga tehniskā un ekonomiskā funkcija, paredzamā līgumcena nosakāma atbilstoši visu darbu kopējai vērtībai.

Svarīgi! Īstenojot ārvalstu finanšu instrumentu (piem., ES fondu) projektu, būtiski pievērst uzmanību iepirkumu plāna izmaiņām un nepieciešamības gadījumā savlaicīgi (pirms iepirkuma izsludināšanas) koriģēt projektā plānoto iepirkuma paredzamo līgumcenu un piemērojamo iepirkuma procedūru.

Jāņem vērā, ka būtiski ir noteikt atbilstošu paredzamo līgumcenu nolūkā izvēlēties atbilstošu iepirkuma procedūru. Tomēr tā ir pasūtītāja izvēle – rīkot kopīgu iepirkumu par līdzīgiem iepirkuma priekšmetiem (nepieciešamības gadījumā to sadalot daļās (lotēs), piemēram, atklāta konkursa pirmā daļa par vienas skolas siltināšanas darbiem un otrā daļa par otrās skolas siltināšanas darbiem) vai arī rīkot atsevišķus iepirkumus par līdzīgajiem priekšmetiem, tomēr nosakot katra iepirkuma paredzamo līgumcenu atbilstoši abu līgumu kopīgai vērtībai (attiecīgi – piemēram, ES Oficiālajā Vēstnesī izsludināti divi atklāti konkursi, kaut arī katra atsevišķā konkursa paredzamā līgumcena nesasniedz ES noteiktos līgumcenu sliekšņus). Atsevišķu iepirkumu rīkošana varētu būt aktuāla gadījumā, kad pastāv zināma laika nobīde starp nepieciešamajiem darbiem vai arī kad nav precīzi zināma tehniskā specifikācija attiecībā uz visiem nepieciešamajiem līgumiem⁹.

⁹ Skat. arī Likuma 11.pata sestās daļas regulējumu.

Praktisks piemērs

Pasūtītājs ievieš projektu ar mērķi uzbūvēt 2 korpusus mācību viesnīcai. Pirmajā gadā plānots uzbūvēt korpusu A (jau ir izstrādāts tehniskais projekts), savukārt otrajā gadā – korpusu B (tehniskais projekts un attiecīgi arī tehniskā specifikācija vēl nav izstrādāta). Katra korpusa būvniecības paredzamā līgumcena ir 3 000 000 euro (tātad atbilst iepirkuma procedūras nacionālajam sliksnim). Tā kā abām būvēm ir konstatējama vienota tehniskā un ekonomiskā funkcija, tad līgumcenas ir nosakāmas kopīgi. Vienlaikus pasūtītājam ērtākais risinājums ir rīkot atsevišķus iepirkumus – katru savā gadā – katra iepirkuma paredzamo līgumcenu nosakot atbilstoši abu iepirkumu kopējai līgumcenai (tātad publicējot katru no iepirkumiem ES Oficiālajā Vēstnesī, jo abu iepirkumu kopējā paredzamā līgumcena ir 6 000 000 eiro).

Pakalpojumu un piegāžu plānošana

Plānojot pakalpojumu un piegāžu iepirkumus, jānosaka, kādi iepirkumi ir apvienojami, izvērtējot attiecīgo pakalpojumu un piegāžu **līdzīgo veidu/ raksturu**.

Līdzīgu piegāžu jēdzienu palīdz noskaidrot konkrēto preču līdzīgais pielietojums un piegādātāju loks, proti, izvērtējums, vai attiecīgās preces tirgū piedāvā galvenokārt viens un tas pats piegādātāju loks.¹⁰

Piemēram, nosakot paredzamo līgumcenu, kopā jāapvieno būtu dažādu pārtikas produktu piegādes; tāpat arī dažādu biroja mēbeļu priekšmetu piegādes ir apvienojamas. Savukārt, ja pasūtītājam nepieciešams iepirkt vieglos automobiļus un sabiedriskā transporta autobusus – kaut arī abas preces pieder transportlīdzekļu grupai, visticamāk, to atšķirīgā pielietojuma dēļ šo iepirkumu paredzamā līgumcena varētu tikt noteikta atsevišķi.

Līdzīgi principi piemērojami, lai noteiktu pakalpojumus, kas apvienojami kopā.

Tāpat, plānojot pakalpojumu un piegāžu iepirkumus, pasūtītājam jānodala tie **līdzīga veida** piegāžu un pakalpojumu iepirkumi, kam ir **regulārs raksturs**¹¹. Regulārus pakalpojumu un piegāžu iepirkumus plāno 12 mēnešu ietvaros.

Pasūtītājiem, plānojot regulārus iepirkumus, jāievēro Likuma 11. panta devītā daļa, kurā noteikts, ka regulāru pakalpojumu un piegāžu paredzamās līgumcenas noteikšanā piemērojami turpmāk minētie varianti:

- 1) līdzīga veida iepirkumi jau iepriekš tika veikti. Tādā gadījumā, plānojot iepirkuma paredzamo līgumcenu nākamajam periodam, var ņemt vērā iepriekšējā perioda reālo izmaksu novērtējumu. Minētais gadījums atbilstu Likuma 11. panta devītās daļas 1. punkta nosacījumiem;
- 2) pasūtītājs iepirkumu veic pirmo reizi. Šādā gadījumā pasūtītājam jāspēj prognozēt, vai turpmākajos 12 mēnešos vēl varētu rasties nepieciešamība iegādāties tās pašas preces vai pakalpojumus. Minētais gadījums atbilstu Likuma 11. panta devītās daļas 2. punkta nosacījumiem.

¹⁰ Skat. arī Direktīvas 2014/24/ES Preambulas 19.punktu.

¹¹ Regulārs raksturs ir tādām piegādēm un pakalpojumiem, kas pasūtītājiem nepieciešami to darbības nodrošināšanai (piem., katru dienu vai reizi pāris mēnešos) un ir iepriekš plānojami (paredzami).

Regulāri pakalpojumi var būt tādi, kas nepieciešami pasūtītāja pamatdarbības nodrošināšanai. Piemēram, ja iestādes pamatdarbība ir meža stādīšana un papildus tiek īstenots arī ES fondu finansēts projekts ar tādu pašu saturu, arī tas varētu būt regulāra rakstura pakalpojumu iepirkums. Papildus norādāms, ka šāda veida iepirkumi plānojami kopā neatkarīgi no finansējuma avota.

Praktiski piemēri

1. Ja pašvaldībai nepieciešami dažāda veida telpu uzkopšanas pakalpojumi dažādās ēkās (ikdienas uzkopšana, logu mazgāšana reizi ceturksnī, grīdas seguma vaskošana atsevišķās ēkās divas reizes gadā), paredzamā līgumcena nosakāma kopīgi, ņemot vērā pakalpojumu sniedzēju loku, kas būtu ieinteresēts sniegt šādus pakalpojumus, un pakalpojumu vienoto mērķi.¹²

2. Ja pasūtītājam nepieciešams iepirkt būves projektēšanas pakalpojumus, tad paredzamā līgumcena nosakāma kopīgi gan par projektēšanu, gan tai sekojošo autoruzraudzības pakalpojumu. Kaut arī abu šo pakalpojumu specifikas atšķiras un pastāv zināma laika nobīde starp sniedzamajiem pakalpojumiem (atsevišķos gadījumos pat vairāki gadi), abiem pakalpojumiem ir kopīgs mērķis – nodrošināt būves projektēšanu un būvdarbus atbilstoši projektam, turklāt jau sākotnēji ir zināms, ka pakalpojumu sniegs viens un tas pats pakalpojumu sniedzējs.

3. Pasūtītājs veic iepirkumus – iepērk laboratorijas preces. Pasūtītājs skaidri zina, ka šādas preces būs nepieciešamas visu laiku – ne tikai ES fondu projekta īstenošanas mērķiem, bet arī tā pamatdarbībai, sludinot tāda veida iepirkumus arī ārpus ES fondu projekta īstenošanas ietvara. Tā kā šāda veida preces tiek iepirktas regulāri un tās ir nepieciešamas pasūtītāja pamatdarbībai, tie uzskatāmi par iepirkumiem ar regulāru raksturu.

Svarīgi ņemt vērā, ka regulāra rakstura iepirkumiem plānotā līguma vērtība jānosaka objektīvi, nemēģinot mākslīgi iekļauties mazāk regulētas iepirkuma procedūras sliekšnī. Piemēram, nosakot paredzamo līgumcenu 41 999 eiro apmērā (bez rūpīgas tirgus situācijas izvērtēšanas un nākotnes prognozēšanas), pastāv liels risks, ka patiesā vajadzība līguma izpildes laikā izrādīsies lielāka, kā rezultātā pasūtītājs būs nepamatoti izvairījies no Likuma 8. panta pirmajā daļā minētās procedūras piemērošanas.

Ja pasūtītājs slēdz **neregulāra rakstura** iepirkuma līgumu (lai nodrošinātu vajadzību, kura nav pastāvīga un regulāri neatkārtojas), līgumcenu nosaka atbilstoši konkrētā līguma vērtībai vai arī vairāku līgumu vērtībām kopā, ja tie tiek slēgti vienlaicīgi vai noteiktā laika posmā¹³ (piemēram, pasūtītājs paredz, ka turpmāko pāris mēnešu laikā būs nepieciešams vairākas reizes saņemt līdzīgus pakalpojumus).

Piemēram, ja pasūtītājam rodas nepieciešamība iepirkt preces vai pakalpojumus, kas sākotnēji nebija plānoti jeb paredzami (pasūtītājs objektīvi nevarēja paredzēt šādu nepieciešamību, plānojot līdzīga veida regulārās piegādes vai pakalpojumus), tad pasūtītājam nav pienākuma summēt šādu iepirkumu un regulāru (iepriekš plānojamo) iepirkumu paredzamās līgumcenas.

¹² Savukārt 03.11.2014.AT lēmumā Nr. SKA-1150/2014 attiecībā uz regulāru pakalpojumu iepirkumiem tika konstatēts, ka slimnīcai, iepērkot dažādu medicīnas ierīču pārbaudes pakalpojumus (pārbaudes, kalibrēšana, uzraudzība), nebija pienākuma šos iepirkumus apvienot, ņemot vērā gan dažādo struktūrvienību rīcībā plašo un atšķirīgo medicīnas ierīču spektru, gan atšķirīgo pakalpojumu sniedzēju loku.

¹³ Konkrēts laika posms netiek definēts, jo tas ir pakārtots vairākiem citiem aspektiem, kādam mērķim jeb vajadzības nodrošināšanai iepirkums tiek veikts, vai iepirkumi ir saistīti ar kāda kopīga mērķa sasniegšanu vai projekta realizāciju, vai iepirkumi ir iepriekš zināmi un plānoti noteiktajam laika posmam. Proti, “noteiktais laika posms” tiek noteikts konkrētajā gadījumā atkarībā no projekta satura, budžeta plānošanas principiem, iepirkumu plāna, pasūtītāja funkciju nodrošināšanas, līdz ar to šis laika periods būs atšķirīgs katrā gadījumā.

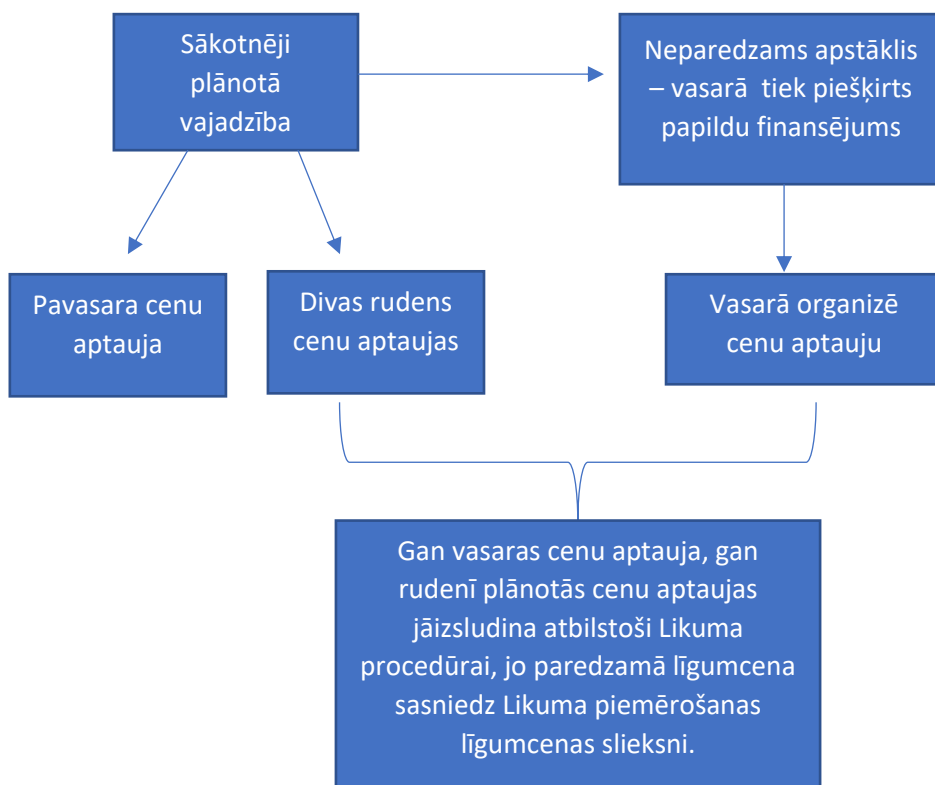
Praktiski piemēri

1. Slimnīca finanšu gada laikā plāno noslēgt vienu līgumu par reaģentu iegādi medicīniskai diagnostikai un vairs neplāno slēgt tāda paša veida līgumus. Šis līgums ir paredzēts pasūtītāja normālai darbībai, tāpēc tam ir regulārs raksturs. Ja tajā pašā gadā slimnīcai rodas nepieciešamība iegādāties īpašus reaģentus neparedzētas epidēmijas dēļ, šādam līgumam ir neregulārs raksturs (jo pasūtītājs nevarēja prognozēt šāda pirkuma nepieciešamību) un šāda līguma vērtība var tikt aprēķināta atsevišķi.

2. Tulkošanas pakalpojuma iegāde neplānotai delegācijas uzņemšanai. Pat ja tulkošanas pakalpojumu iepirkumam ir regulārs raksturs pasūtītāja darbības nodrošināšanai, tad šādas delegācijas uzņemšana var radīt nepieciešamību iepirkt papildu tulkošanas pakalpojumus (piemēram, valodā, kādā komunicē delegācija), kam nebūs regulāra rakstura un kuru vērtība var tikt noteikta atsevišķi.

3. Pasūtītājs plānojis trīs cenu aptaujas (par līdzīga veida iepirkuma priekšmetu) - vienu pavasarī, divas rudenī. Pirmā cenu aptauja veikta pavasarī, savukārt vasarā piešķirts papildu finansējums un tiek veikta papildu cenu aptauja, kas, summējot ar rudenī plānotajām cenu aptaujām, sasniedz sliekšni, no kura piemērojama iepirkuma procedūra. No papildu finansējuma piešķiršanas brīža veicamie iepirkumi summējami kopā, piemērojot atbilstošu procedūru, proti, gan sākotnēji neplānotā vasaras cenu aptauja, gan rudenī plānotās cenu aptaujas jāizsludina, piemērojot Likumā noteikto iepirkumu procedūru, jo ir sasniegts Likumā noteiktais līgumcenas sliekšnis.

3. piemēra grafisks attēlojums:

4. Pasūtītājs izsludināja iepirkumu vairākās daļās, bet līguma izpildes laikā vienā daļā līgums no pasūtītāja neatkarīgu iemeslu dēļ laužts, tādējādi pasūtītājam jāizsludina jauns iepirkums

par lauztā līguma apjomu. Tā kā finansējuma saņēmējam vajadzība pēc atkārtota iepirkuma izsludināšanas radās pēc līguma laušanas, kas iepriekš nebija paredzama, tad uzskatāms, ka šī otrreiz sludinātā iepirkuma paredzamā līgumcena nav skaitāma kopā ar pirms tam izsludinātajiem iepirkumiem.

Tāpat svarīgi ņemt vērā, ka, ja atsevišķi funkcionāli **līdzīgi pakalpojumi** tiek īstenoti **vienota mērķa sasniegšanai** (piemēram, konkrēta ārvalstu finanšu instrumenta projekta ietvaros), tad attiecīgajiem pakalpojumiem paredzamās līgumcenas nosakāmas kopīgi. Galvenokārt uz vienoto mērķi var norādīt viens kopīgs projekts vai viena konkrēta vajadzība, kas var tikt īstenota arī vairākos projektos un kuru ietvaros tiek plānoti vairāki līdzīgi pakalpojumi, kas vērsti uz konkrētā mērķa sasniegšanu (piemēram, dažādu mācību pakalpojumu nodrošināšana pusaudžiem projekta ietvaros).

Papildus uzmanība jāpievērš tam, vai pasūtītājs ārpus attiecīgā projekta veic vai plāno veikt līdzīga rakstura iepirkumus, un šādā gadījumā iepirkumu līgumcenas nosakāmas kopā. Piemēram, ja mācību pakalpojumi noteiktā periodā nodrošināmi gan konkrētā projekta ietvaros, gan ārpus tā, līgumcena nosakāma kopīgi.

Ja nepieciešama vienota pakalpojuma nodrošināšana vairāku gadu periodā, nodrošinot šī pakalpojuma nepārtrauktību un pēctecību noteiktajā periodā, paredzamā līgumcena nosakāma par visu periodu kopā. Īpaši minētais attiecināms uz līgumiem dažādu projektu ietvaros.

Praktiski piemēri

1. Konkrētā projekta ieviešana paredzēta divu gadu periodā. Ja pasūtītājs izlemj rīkot iepirkumu par projektu vadības pakalpojumu, līgums jāslēdz un attiecīgi paredzamā līgumcena jāaprēķina par divu gadu periodu (nevis 12 mēnešu periodu), jo ir svarīgi nodrošināt vienotu projekta vadību visā projekta ieviešanas un izpildes laikā.

2. Pasūtītājs divu gadu periodā ES fondu finansētu projektu ietvaros veic vairākus ēku būvuzraudzības iepirkumus ēku siltināšanai. Ņemot vērā, ka pasūtītājs paredz un zina¹⁴, ka tam būs nepieciešami būvuzraudzības pakalpojumi, kas tiks īstenoti vairāku projektu ietvaros, tad minēto pakalpojumu paredzamās līgumcenas ir jāplāno kopā un jāizsludina atbilstoša iepirkumu procedūra par visu būvuzraudzības pakalpojumu kopumu. Šajā gadījumā jāuzsver, ka tam, kādā laika periodā tiek izsludināti iepirkumi, tam, ka tiek veiktas atsevišķas iepirkuma procedūras, kā arī tam, ka būves, kurām veicama būvuzraudzība, ir nodalītas, nav izšķirošas nozīmes.

3. Pasūtītājs īsteno divus projektus trīs gadu periodā, modernizējot savā administratīvajā teritorijā vairākas izglītības iestādes. Abu projektu ietvaros visām iestādēm dažādos laika posmos ir nepieciešams iepirkt standarta mēbeles. Ņemot vērā, ka šīs vajadzības pasūtītājam ir zināmas, tad paredzamā līgumcena ir jāaprēķina, skaitot kopā visu plānoto mēbeļu iepirkumu summas abos projektos un visām izglītības iestādēm.

4. Pasūtītājs īsteno projektu par veselības veicināšanas pasākumiem, un projekta ieviešana paredzēta četru gadu periodā. Ņemot vērā, ka projekta ietvaros nepieciešams rīkot iepirkumus

¹⁴ Būvuzraudzības iepirkumi ir bijuši iekļauti iepirkumu plānos vai projektu iesniegumi ir apstiprināti/ noslēgtas vienošanās par projekta īstenošanu, vai normatīvie akti paredz finansējuma piešķiršanu pasūtītājam, vai ir tikuši izsludināti ēku projektēšanas vai būvniecības iepirkumi ar nelielu laika starpību, kas norāda, ka nākotnē ir paredzēti ēku būvdarbi, līdz ar to būs nepieciešami ar to nesaraujami saistītie būvuzraudzības pakalpojumi.

par veselības veicināšanas pasākumu īstenošanu, kuriem ir vienots mērķis un zināms kopējais termiņš, veicams iepirkums par visu plānoto apjomu.

Gadījumā, ja, veicot iepirkumu, nav iespējams definēt precīzas prasības visam pakalpojuma apjomam vai arī noteikt precīzu apjomu, var tikt slēgta vispārīgā vienošanās. Ja pakalpojums nepieciešams tikai projekta ietvaros, būtu veicams iepirkums visam projektam kopumā, savukārt, ja identisku pakalpojumu pasūtītājs regulāri iepērk arī pamatdarbības ietvaros ārpus projekta, to varētu kvalificēt kā regulāru iepirkumu.

Tāpat norādāms, ka tā ir pasūtītāja izvēle – rīkot kopīgu iepirkumu par līdzīgiem iepirkuma priekšmetiem (nepieciešamības gadījumā to sadalot daļās (lotēs), piemēram, atklāta konkursa pirmā daļa par veselības veicināšanas pakalpojumiem vienā reģionā un otrā daļa par tiem pašiem pakalpojumiem citā reģionā) vai arī rīkot atsevišķus iepirkumus par līdzīgajiem priekšmetiem, tomēr nosakot katra iepirkuma paredzamo līgumcenu atbilstoši abu līgumu kopīgai vērtībai (attiecīgi – piemēram, ES Oficiālajā Vēstnesī izsludināti divi atklāti konkursi, kaut arī katra atsevišķā konkursa paredzamā līgumcena nesasniedz ES noteiktos līgumcenu sliekšņus). Atsevišķu iepirkumu rīkošana varētu būt aktuāla gadījumā, kad pastāv zināma laika nobīde starp nepieciešamajām piegādēm vai pakalpojumiem vai arī kad nav precīzi zināma tehniskā specifikācija attiecībā uz visiem nepieciešamajiem līgumiem (skat. arī pēdējo piemēru sadaļas “Būvdarbu plānošana” nobeigumā).

Svarīgi! Ja pasūtītājam nav pietiekamas pārlicēbas par to, vai konkrētie pakalpojumi vai piegādes uzskatāmi par līdzīga veida (piemēram, trūkst informācijas par ieinteresēto piegādātāju loku vai nav viennozīmīgas pārlicēbas par to līdzīgo pielietojumu), kā arī vai pakalpojumiem (kas ir funkcionāli līdzīgi un kurus nodrošina līdzīgs piegādātāju loks) ir vienots mērķis, paredzamā līgumcena nosakāma atbilstoši visu piegāžu vai pakalpojumu kopējai vērtībai.